

Románia ásványi nyersanyagbázisának bővítésével kapcsolatos gyakorlati célú földtani kutatás eredményei

Írta: D. Paraschiv

Románia Szocialista Köztársaság Bányászati, Kőolajipari és Földtani Minisztérium földtani főigazgatóság főigazgatója

A sokoldalúan fejlett szocialista társadalom megteremtése Romániában a Román Kommunista Párt programjának fő tartalmát képezi. Ez csak a népgazdaság folyamatos és tervszerű fejlesztése mellett valósítható meg, ezen belül az ásványi nyersanyag-bázisnak jelentős szerepe van. Ezért hazánk földtani szolgálata, már tevékenységének elejétől fogva, a szocialista iparosításnak fontos láncszeme. Az elmúlt időszakban a figyelmet az ország földtani viszonyainak megismerésére és újabb nyersanyag-lelőhelyek feltárására összpontosítottuk. Ez évről évre fokozódott, ami kifejezésre jut a megfelelő pénzügyi és anyagi-műszaki eszközök növekedésében, a tudományos kutatóbázis fejlesztésében és a szükséges szervezeti keretek megteremtésében.

Az elmúlt 25 év alatt a földtani kutatásra fordított költségvetési előirányzatokat emelkedő tendencia jellemzi. Így az 1951—55-ös 5 éves tervhez képest 1956—1960 között a pénzügyi keret összvolumene 1,7-szeresére, 1961—1972 között 3,8-szeresére, 1970—1975 között pedig 4,3-szeresére emelkedett.

A költségvetési előirányzatok jelentős részét arra fordítottuk, hogy a földtani vizsgálatot nagytermelékenységű műszer- és berendezéssparkkal lássuk el; ezen belül analóg digitális szeizmikus berendezésekkel, magnetofonos műszerekkel, korszerű fúrás-geofizikai berendezésekkel szereljük fel és a laboratóriumi berendezéseket és műszereket tökéletesítsük.

A hazánkban folyó földtani kutatásokat a munkavolumen növelésével, az alkalmazott műszerek és kutatási módszerek tökéletesítésével, ill. újabb műszerek és módszerek meghonosításával fokoztuk. Ennek köszönhető, hogy kiszélesedett a meglévő földtani kutató és bányászati tervező vállalatok tevékenységi köre, új vállalatok létesültek (pl. létrejöttek a kőolaj- és földgázkutató és geofizikai vállalatok, a szilárd-ásványi nyersanyag-kutató üzemek, az Alkalmazott Geofizikai Intézet), bővítettük a Földtani Intézetet, továbbá a tudományos kutató és tervező intézetek földtani osztályai. Ezzel egyidejűleg egész sor szervezési intézkedés történt, ezek közül az utolsó és legfontosabb a Bányászati Minisztérium, a Kőolajipari Minisztérium és az Állami Földtani Bizottság összevonása volt egységes szervezetbe: így jött létre a Bányászati, Kőolajipari és Földtani Minisztérium. Így egyrészt szorosabb kapcsolat jött létre a bányászati üzemek és a földtani szervek között, másrészt jobb feltételek teremtődtek az ország egész területén folytatandó rendszeres földtani vizsgálatok kiszélesítéséhez.

A földtani koncepció és a kitűzött munkaprogramok figyelembe vették hazánk konkrét

adottságait: a terület természeti viszonyait és méreteit, ismeretességi fokát, népgazdasági nyersanyagigényét. Tekintettel arra, hogy a legfontosabb nyersanyagfajták vonatkozásában, — pl. a kőolaj, a földgáz, a fekete kőszén, a vas és alumínium — a reménybeli területek ismeretességi foka már meglehetősen magas, ezért a munkaprogramok nagy mélységben történő kutatásokat; a nehezen hozzáférhető, bonyolult földtani szerkezetű területeken további vizsgálatokat; a kisebb vagy aránylag szegény előfordulások újvizsgálatát stb. irányozták elő.

Igaz az — és azt a világszerte szerzett tapasztalat is igazolja —, hogy bonyolult természeti adottságok között a földtani vizsgálatokat a tudomány és a korszerű technika legújabb vívmányai alapján kell elvégezni.

A kőolaj- és földgázzal kapcsolatos gyakorlati célú földtani kutatásokat az ország valamennyi üledékkal fedett területén elvégeztük, beleértve a Duna deltáját, újabban pedig a Fekete-tenger self övét is, ahol a szeizmikus kutatás van most folyamatban. A reménybeli formációk ismeretességi foka 3500 m mélységig igen magas. Ez ideig nagyon sok mélyfúrás készült el 4000—6204 m mélységre. Az így kapott földtani adatok igen hasznosaknak bizonyultak, a gyakorlati eredmények pedig az e téren nagy tapasztalatokkal rendelkező országok eredményeihez hasonlíthatók. Minden erőfeszítésünk ellenére azonban a megkutatott szénhidrogén-vagyon és a hazai termelés nem fedezi a népgazdaság energiahordozók iránti igényeit. Ezért a jövőben a kőolaj- és földgázbehozatal részaránya jelentősen növekszik.

A Déli-Kárpátokban végzett kőszén-, fekete-kőszénkutatás azt volt hivatott elérni, hogy új előfordulásokat mutassanak ki, határoljanak le, valamint azokat részletesen megkutassák és az ásványvagyont magasabb kategóriába minősítsék át. Az említett előfordulások és a perspektívus telepek ismeretessége igen magas, de a termelés volumene egyelőre csak a saját fekete-kőszénenergia-szükségletet tudja fedezni.

Vasércből szintén nagyfokú földtani ismeretességet értünk el. Sikerült kimutatnunk és lehatárolnunk a mezo- és epimetamorf kristályos palákhhoz kötött ércesedéseket, az eruptív és üledékes képződményekhez kötött előfordulásokat, a Kárpátok és Dobrudzsa területén. Ezeknek a lelőhelyeknek a nagy részét a kis ásványvagyon és a kis vastartalom jellemzi.

Az elmúlt tíz esztendő folyamán végzett szinesfémérc-kutató (ólom, cink, réz) munkák eredményeképpen sok perspektívus szerkezeti övet mutattunk ki és határoltunk le. Ezek a Keleti- és Déli-Kárpátok, az Apuseni-hegység

és Dobrudzsa metamorf és magmás képződményeihez kötődnek. Az említett polimetallikus ércelőfordulások kicsik és kevésbé jelentősek. A jövőben tervbe vettük polimetallikus előfordulásokon részletes kutatások végzését ott, ahol kicsi és hasznos ásványtartalom, de a bányaföldtani feltételek kedvezőek.

Bauxitos reménybeli területek az Apuseni-hegységben és a Déli-Kárpátokban elég jól megkutatottak. Jelenleg komplex technológiai vizsgálatokat végzünk a Hațeg-medence kovás bauxitjain. Ezekben a munkálatokba egyes KGST-tagországok tudományos kutatóintézetei is bekapcsolódtak.

Ezen kívül felderítő és részletes kutatást végeztünk antracitra, barnakőszénre, égőpalára, ritka- és nyomelemekre, arany- és ezüstércekre, vegyes ásványokra, építőanyagokra, kősóra és kálisóra, ásvány-, ivó- és ipari vizekre stb.

A román földtan pozitív eredményeinek elérésében jelentős szerepe volt a szocialista országokkal, a KGST keretében, különböző földtani vizsgálatok kérdésében folytatott együttműködésnek. E kérdések közé sorolhatjuk a kőolaj, földgáz, kőszén, vasérc, színes- és ritkafémek és egyéb ásványi nyersanyagok előfordulásaival kapcsolatos prognózis tudományos

alapjainak közös kidolgozását; a KGST-tagországok ásványi nyersanyagigényei fedezéséhez szükséges ásványi nyersanyagbázis fejlesztését; a tengerek és óceánok kutatását ásványvagyonunk hasznosítása céljából; a Kárpát—Balkán és kaukázusi övek földtanát és metallogeniáját; szilárd ásványi nyersanyagok kutatásával kapcsolatos újabb módszerek kidolgozását; újabb geofizikai műszerek és berendezések kifejlesztését; a fúróberendezések tökéletesítését; a matematikai módszerek és számítástechnika alkalmazását földtani és geofizikai adatfeldolgozásnál stb.

A Román Kommunista Párt a konkrét földtani feladatok terén — a folyó 5 éves tervben és az azt követő időszakban — megköveteli, hogy fokozzuk a Román Földtani Szolgálat erőfeszítéseit, és tevékenységét tökéletesítsük, továbbá szoros, kölcsönösen előnyös együttműködést alakítsunk ki az összes szocialista országgal.

Bizonyosak vagyunk abban, hogy a KGST-tagországok gyümölcsöző együttműködésének továbbfejlesztése a különböző földtani tevékenységi területeken lehetővé teszi majd, hogy újabb sikereket érjünk el országaink népgazdasági igényeinek biztosításában.